
KLASSZIKUS ALGEBRA ÉS SZÁMELMÉLET

(9.)

‘FELADATSOR’

2009/2010. TAVASZI FÉLÉV

KÖTELEZŐ HÁZI FELADAT(OK)

15. Határozzuk meg a $z = \sqrt[16]{(1+i)^{16}}$ komplex szám(ok) kanonikus alakját.

16. Melyek azok a v, w komplex számok, amelyekre $v\bar{w}$ pozitív valós szám?

HÁZI FELADAT(OK)

19. Melyek azok a v, w komplex számok, amelyekre $vw + v + w$ valós szám?

KOMPLEX SZÁMOK

Legyen $z \in \mathbb{C} \setminus \{0\}$. Ekkor $\arg z$ az a $[0, 2\pi)$ intervallumba eső valós szám, amelyre $z = |z|(\cos \arg z + i \sin \arg z)$ teljesül; $\arg z$ a z komplex szám **argumentuma**.

164. Legyen $v = -2 + 3i$ és $w = 2 + 3i$ Határozzuk meg az alábbi komplex számok kanonikus alakját.

(a) $z = (1+i)v + (2-i)w;$

(b) $z = v - \bar{w};$

(c) $z = v \cdot w;$

(d) $z = \frac{v}{w};$

(e) $\frac{\overline{v^2 \cdot \bar{w}} \cdot (v - w)}{\bar{v} + \bar{w}};$

(f) $\frac{\bar{v} \cdot w^2 - \bar{w} \cdot v^2}{v + w}.$

165. Határozzuk meg a $0, \pm 1, \varepsilon_1 + \varepsilon_2 \cdot i, \varepsilon_1 \cdot \frac{1}{2} + \varepsilon_2 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2}i, \varepsilon_1 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} + \varepsilon_2 \cdot \frac{1}{2}i$ komplex számok trigonometrikus alakját.

166. Legyen $v = -\frac{\sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{2}}{2}i$ és $w = \frac{\sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{2}}{2}i$. Határozzuk meg az alábbi komplex számok kanonikus és trigonometrikus alakját.

(a) $z = -v^{2009} \cdot i + w^{2011};$

(b) $z = \frac{v^{2013}}{w^{2015}};$

(c) $z = (v \cdot \bar{w})^{2017};$

(d) $z = \frac{v}{w}.$

167. Határozzuk meg az alábbi egyenletek valamennyi megoldását a komplex számok halmazán.

(a) $|z| - z = 1 + 2i;$

(b) $z^2 + |z| = 0;$

(c) $(1+i) \cdot z^2 = 3 + 2i;$

(d) $z^2 + (1-i) \cdot z + (2+3i) = 0;$

(e) $i \cdot \bar{z} = z^2$;

(f) $z^2 - \bar{z}^3 = 1$.

168. Mutassuk meg, hogy tetszőleges z komplex számra teljesülnek a

$$\begin{aligned}\operatorname{Re}(z) &\leq |z|, \\ \operatorname{Im}(z) &\leq |z|, \\ |z| &\leq |\operatorname{Re}(z)| + |\operatorname{Im}(z)|\end{aligned}$$

egyenlőtlenségek.

169. Igazoljuk, hogy tetszőleges v és w komplex számra teljesülnek az alábbiak:

$$\begin{aligned}|v + w| &\leq |v| + |w|, \\ |v| - |w| &\leq |v - w|.\end{aligned}$$

170. Bizonyítsuk be, hogy a

$$|v + w|^2 + |v - w|^2 = 2(|v|^2 + |w|^2)$$

egyenlőség bármely $v, w \in \mathbb{C}$ -re teljesül.

171. Legyen z olyan komplex szám, melynek abszolútértéke 2. Mutassuk meg, hogy $2 \leq |z - 4| \leq 6$.

172. Legyen z olyan komplex szám, melynek abszolútértéke 3. Mutassuk meg, hogy $\frac{8}{11} \leq \left| \frac{z^2 + 1}{z^2 + 2} \right| \leq \frac{10}{7}$.

173. Bizonyítsuk be, hogy ha a z komplex szám abszolútértéke $r > 2$, akkor

$$\left| \frac{1}{z^2 + z + 1} \right| \leq \frac{1}{r^2 - r - 1}.$$

174. Hol helyezkednek el a komplex számsíkon azok a z pontok, amelyekre

(a) $|z| < 1, |z| = 1, |z| \geq 1$;

(b) $\arg z \leq \frac{\pi}{4}, \arg z = \frac{\pi}{3}, \arg z > \frac{\pi}{4}$;

(c) $\left| \frac{z + 1}{z + 4} \right| = 2$;

(d) $\left| \frac{z + 2 + i}{z + 3 - i} \right| \leq \sqrt{2}$;

(e) $\left| \frac{z + 2 + i}{z + 3 - i} \right| = 1$;

(f) $|z| \arg z = \frac{\pi}{2}$;

(g) $|z| + \arg z \geq 1$;

(h) $|z + 1| = |2z - 1|$

teljesül?

175. Legyenek z_1, z_2 és z_3 a komplex számsík pontjai. Mutassuk meg, hogy a pontok pontosan akkor illeszkednek egy egyenesre, ha $z_1(\bar{z}_2 - \bar{z}_3) + z_2(\bar{z}_3 - \bar{z}_1) + z_3(\bar{z}_1 - \bar{z}_2) = 0$.

176. Legyenek z_1, z_2 és z_3 a komplex számsík különböző pontjai. Mutassuk meg, hogy a pontok pontosan akkor csúcsai egy szabályos háromszögnek, ha $z_1^2 + z_2^2 + z_3^2 = z_1z_2 + z_2z_3 + z_3z_1$.

177. Adjuk meg annak a négyzetnek a másik két csúcsát, amelynek két csúcsa a $v = 3 - i$ és $w = 1 - 2i$ komplex szám.

178. Legyen $v, w \in \mathbb{C}$. Bizonyítsuk be, hogy $\arg v = 2 \arg w$ pontosan akkor teljesül, ha $\bar{v}w^2$ pozitív valós szám.

179. Legyenek z_1, z_2 és z_3 a komplex számsík olyan páronként különböző pontjai, amelyek abszolútértéke 1. Igazoljuk, hogy $\arg \frac{z_1}{z_2} = 2 \arg \frac{z_3 - z_1}{z_3 - z_2}$.

180. Mutassuk meg, hogy az $f: \mathbb{C} \rightarrow \{w \in \mathbb{C} : |w| < 1\}$, $z \mapsto \frac{z}{1 + |z|}$ leképezés bijekció.

181. Legyen $\omega = -\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2}$. Határozzuk meg az alábbi komplex számok kanonikus alakját:

- (a) ω^{2008} ; (b) $\sqrt[2008]{\omega + 1}$;
(c) $\sqrt[2008]{\bar{\omega} - \omega^2}$; (d) $\sqrt[2002]{(1 - i) \cdot \omega}$.

182. Oldjuk meg az alábbi egyenleteket:

- (a) $z^8 + i = 0$; (b) $z^4 + 4 = 0$;
(c) $z^6 = 1 + i$; (d) $z^6 = i$.

183. Legyen $z_\alpha = \cos \alpha + i \sin \alpha$, ahol $\alpha \in \mathbb{R}$. Határozzuk meg a $z_\alpha - 1$ és $z_\alpha + 1$ komplex számok trigonometrikus alakját.

184. Mutassuk meg, hogy

$$\cos \vartheta + \cos 2\vartheta + \dots + \cos n\vartheta = \frac{\sin \left(n + \frac{1}{2}\right) \vartheta - \sin \frac{\vartheta}{2}}{2 \sin \frac{\vartheta}{2}}.$$

185. Határozzuk meg a felső félsíkba eső 12-edik egységgyököket. Melyek lesznek ezek közül primitív 12-edik egységgyökök.

186. Legyen n tetszőleges természetes szám és $w \in \mathbb{C} \setminus \{1\}$ n -edik egységgyök. Igazoljuk, hogy

$$\sum_{k=1}^n kw^{k-1} = \frac{n}{w-1};$$

$$\sum_{k=1}^n k^2 w^{k-1} = \frac{n^2}{w-1} - \frac{2n}{(w-1)^2}.$$

187. Legyen n tetszőleges természetes szám és legyen $\varepsilon_k = \cos \frac{2k\pi}{n} + i \sin \frac{2k\pi}{n}$, ahol $0 \leq k < n$. Határozzuk meg az alábbi kifejezések értékét:

- (a) $\sum_{k=0}^{n-1} \varepsilon_k$; (b) $\prod_{k=0}^{n-1} \varepsilon_k$;

$$(c) \sum_{k=0}^{n-1} \varepsilon_k^2;$$

$$(d) \prod_{0 \leq j, k < n, j \neq k}^n \varepsilon_j \varepsilon_k.$$

188. Legyen n tetszőleges természetes szám. Hozzuk zárt alakra az alábbi összegeket:

$$(a) \sum_{k=0}^{[n/2]} (-1)^k \binom{n}{2k};$$

$$(b) \sum_{k=0}^{[n/4]} \binom{n}{4k};$$

$$(c) \sum_{k=0}^{[n/4]} (-1)^k \binom{n}{4k};$$

$$(d) \sum_{k=0}^{[n/3]} \binom{n}{3k}.$$

189. Határozzuk meg az $(1 + \cos \alpha + i \sin \alpha)^n$ komplex szám trigonometrikus alakját, ahol $\alpha \in \mathbb{R}$ és $n \in \mathbb{N}$.

190. Igazoljuk, hogy

$$\left(\frac{1 + i \operatorname{tg} \alpha}{1 - i \operatorname{tg} \alpha} \right)^n = \frac{1 + i \operatorname{tg} n\alpha}{1 - i \operatorname{tg} n\alpha},$$

ahol $n \in \mathbb{N}$ és $\alpha \in \mathbb{R} \setminus \left\{ \frac{\pi}{2n} + k \frac{\pi}{n} : k \in \mathbb{Z} \right\}$.

191. Tegyük fel, hogy a $z \in \mathbb{C}$ komplex számra és az $\alpha \in \mathbb{R}$ valós számra teljesül, hogy $z + \frac{1}{z} = 2 \cos \alpha$. Bizonyítsuk be, hogy ekkor tetszőleges n természetes számra igaz, hogy $z^n + \frac{1}{z^n} = 2 \cos n\alpha$.

192. Legyen n tetszőleges természetes szám. Határozzuk meg az n -edik primitív egységgyökök szorzatát és összegét.

193. Le lehet-e fedni egy 6×10 -es sakktáblát 1×4 -es dominókkal?